

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Vulnerabilitatea Energetică”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Vulnerabilitatea Energetică”, elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP Moldova).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Pe fundalul crizei gazului la nivel global, care a generat o creștere a prețurilor gazelor naturale a influențat la majorarea semnificativă a facturilor la energie pentru consumatori, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Toate aceste aspecte, dar și nivelul ridicat al inflației, eficiența energetică redusă, veniturile mici în rândul populației vor afecta în mod semnificativ sărăcia în Republica Moldova, două forme importante de sărăcie devenind în mod special proeminente: sărăcia energetică și sărăcia alimentară. Astfel, creșterea numărului persoanelor vulnerabile din punct de vedere energetic ar putea crește semnificativ. Prin sărăcie energetică poate fi înțeleasă situația în care gospodăriile nu pot avea acces la servicii energetice esențiale, cum sunt încălzirea, iluminatul și resurse de energie adecvate pentru alimentarea aparatelor electrocasnice sunt servicii esențiale care susțin un standard de viață și sănătate decent. În acest context, pentru prevenirea creșterii nivelului de sărăcie energetică în rândurile consumatorilor vulnerabili, este important să se asigure forme de ajutor și protecție socială, pentru care în prezent există un deficit de finanțare. Drept răspuns la această criză, pentru a aborda sistematic vulnerabilitatea energetică și pentru a promova eficiența energetică, prin Legea nr. nr. 241/2022 a fost creat Fond de reducere a vulnerabilității energetice pentru a oferi compensații în factură pentru consumatorii de gaze naturale, energie termică și energie electrică, în dependență de categoria de vulnerabilitate la care vor fi atribuiți.

Astfel, Legea nr. 241/2022 cu privire la Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, prevede modul de organizare și funcționare a Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, măsurile și programele finanțate din mijloacele acestui fond, îndreptate spre prevenirea și combaterea vulnerabilității energetice a populației și creșterea accesibilității energiei în rândul consumatorilor vulnerabili, precum și spre promovarea creșterii eficienței energetice. Pentru a asigura activitatea eficientă a Fondului de de reducere a vulnerabilității energetice, Legea menționată prevede la art. 6, implementarea unei soluții informatice/crearea Sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică” care să poată asigura aplicabilitatea sistemului de compensații pentru cetățeni în dependență de categoria de vulnerabilitate. Respectiv, pentru dezvoltarea Sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică” a fost elaborat și se propune pentru aprobare Conceptul acestuia.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de hotărâre nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului prevede aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică” - resursa informațională care reprezintă un spațiu informațional unic, destinat:

- dezvoltarea unui sistem informațional de compensare a energiei sigur și fiabil pentru Republica Moldova;

- crearea, funcționarea și întreținerea unui sistem de înregistrare și prelucrare a solicitărilor privind compensarea cheltuielilor la consumul de energie a consumatorilor casnici;

- evidența centralizată automatizată a solicitanților și beneficiarilor de compensații, precum și evidența centralizată a furnizorilor de energie;

- asigurarea operativității în activitatea de gestionare a compensațiilor la energie pentru consumatorii casnici;

- automatizarea procesului de gestionare a compensațiilor și a cheltuielilor la energie, excluderea factorului uman în procesul de acordare a categoriilor de vulnerabilitate și a mărimii compensațiilor la energie;

Principiile de bază ale Sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică” sunt:

- Compensația oferită va avea un caracter cuprinzător și va acoperi consumul de gaze naturale, energie termică și energie electrică, precum alte măsuri de asistență socială pentru reducerea vulnerabilității energetice, stabilite de Guvern;

- Compensația pentru energie se reflectă direct în factură, prin reducerea sumei facturii (i.e. consumatorii eligibili nu vor primi compensații în bani, dar vor beneficia de o reducere a costului facturii la consumul casnic de energie).

- Măsura de sprijin este destinată pentru consumatorii cei mai vulnerabili. Prin urmare, profilul de vulnerabilitate al fiecărui beneficiar va fi dedus printr-o categorizare, luând în considerare mai multe criterii obiective.

- Valoarea compensației se va stabili în funcție de prețurile la energie, cu posibilitatea de a fi revizuită și stabilită periodic de Guvern.

Pentru a putea beneficia de compensații în baza legii, consumatorul vulnerabil se va înregistra prin intermediul interfeței Sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică”. În baza informațiilor furnizate, consumatorului îi va fi atribuită o categorie de vulnerabilitate. Clasificarea categoriilor de consumatori vulnerabili se bazează pe o serie de parametri, inclusiv venitul, costurile cu energia ca pondere din venit, mărimea gospodăriei, tipul sistemului de încălzire utilizate, aprobate de Guvern.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect nu implică surse financiare suplimentare din bugetul de stat. Proiectul în cauză va avea impact asupra bugetului începând cu anul

2024 în cuantum de 50 000,00 MDL/an pentru mentenanța Sistemului Informațional. Dezvoltarea Sistemului Informațional va fi finanțată de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP Moldova), care va alocă în acest scop mijloace financiare în cuantum de 40 000,00 USD.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu presupune modificarea altor acte legislative în mod complementar. Guvernul urmează să aprobe regulamentele prevăzute de Legea nr. 241/2022 cu privire la Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului este plasat pe pagina web a Ministerului Muncii și Protecției), în compartimentul „Transparența Decizională”, precum și va fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu procedura stabilită prin Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de hotărâre.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de hotărâre nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre.

11. Constatările altor expertize

Alte expertize nu au fost elaborate.

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA